

Vplyv úrovne funkčného postihnutia pri poruchách autistického spektra na stravovacie návyky a potravinovú selektivitu

Hnatová, L.¹, Kopčeková, J.¹, Fatrcová-Šramková, K.¹, Kňažická, Z.¹, Capcarová, M.²

Súhrn

Poruchy autistického spektra (PAS) predstavujú komplexné neurovývinové ochorenia, ktoré významne ovplyvňujú sociálne interakcie, komunikáciu a správanie, vrátane oblastí každodenného života, ako je stravovanie.

Cieľ

Cieľom tejto štúdie bolo analyzovať a porovnať stravovacie návyky, výskyt gastrointestinálnych ťažkostí a potravinovú selektivitu u osôb s PAS v závislosti od úrovne ich funkčného postihnutia (nízke, stredné, vysoké).

Metodika

Výskum bol realizovaný formou neštandardizovaného anonymného dotazníka distribuovaného rodičom detí s PAS a odborným inštitúciám. Získané údaje od 182 respondentov boli štatisticky spracované a analyzované pomocou chí-kvadrát testu ($p < 0,05$).

Označte prosím, ktorými z uvedených príznakov trpíte *

- ☐ Netrpím žiadnymi tráviacimi ťažkosťami
- ☐ Bolesť brucha
- ☐ Hnačka
- ☐ Zápcha
- ☐ Nafukovanie
- ☐ Reflux
- ☐ Nevoľnosť
- ☐ Vracanie
- ☐ Iné: _____

Ako často pociťujete stres alebo úzkosť? *

- ☐ Denne
- ☐ Niekoľkokrát do týždňa
- ☐ Občas
- ☐ Takmer nikdy

Myslíte si, že porucha autistického spektra ovplyvňuje vaše stravovacie návyky? *

- ☐ Áno
- ☐ Nie

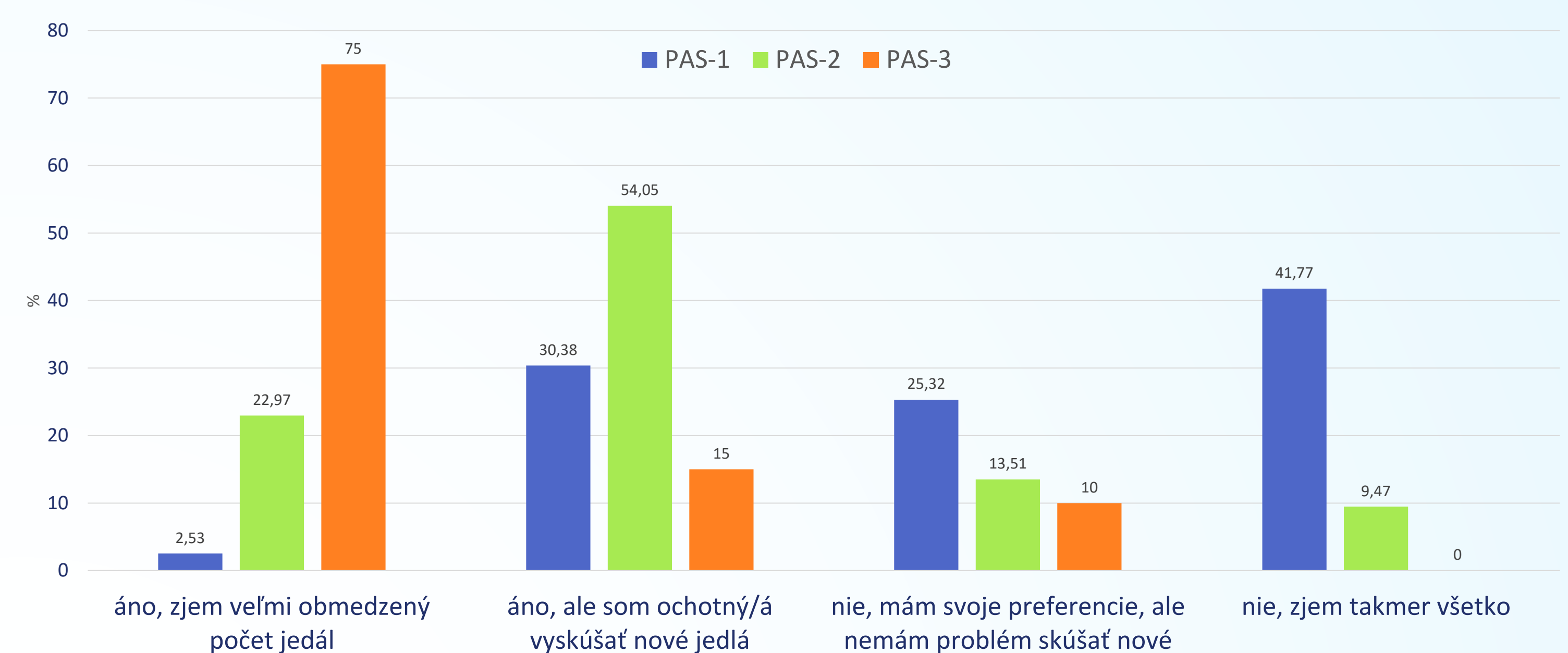
Záver

Výsledky ukázali, že selektívne stravovanie, preferencia jedál s jednoduchou štruktúrou a potreba rutiny v stravovaní sa výrazne zvyšuje s rastúcou mierou funkčného postihnutia. Respondenti s vysokým stupňom postihnutia častejšie uvádzali obmedzený jedálny lístok, silnú senzorickú citlivosť a častejší výskyt gastrointestinálnych ťažkostí. Subjektívne vnímanie vplyvu PAS na stravovanie taktiež korelovalo s mierou postihnutia – čím vyšší stupeň, tým častejšie jedinci vnímali stravu ako ovplyvnenú poruchou. Záverom možno konštatovať, že úroveň funkčného postihnutia pri PAS významne súvisí s výživovými obmedzeniami a návykmi.

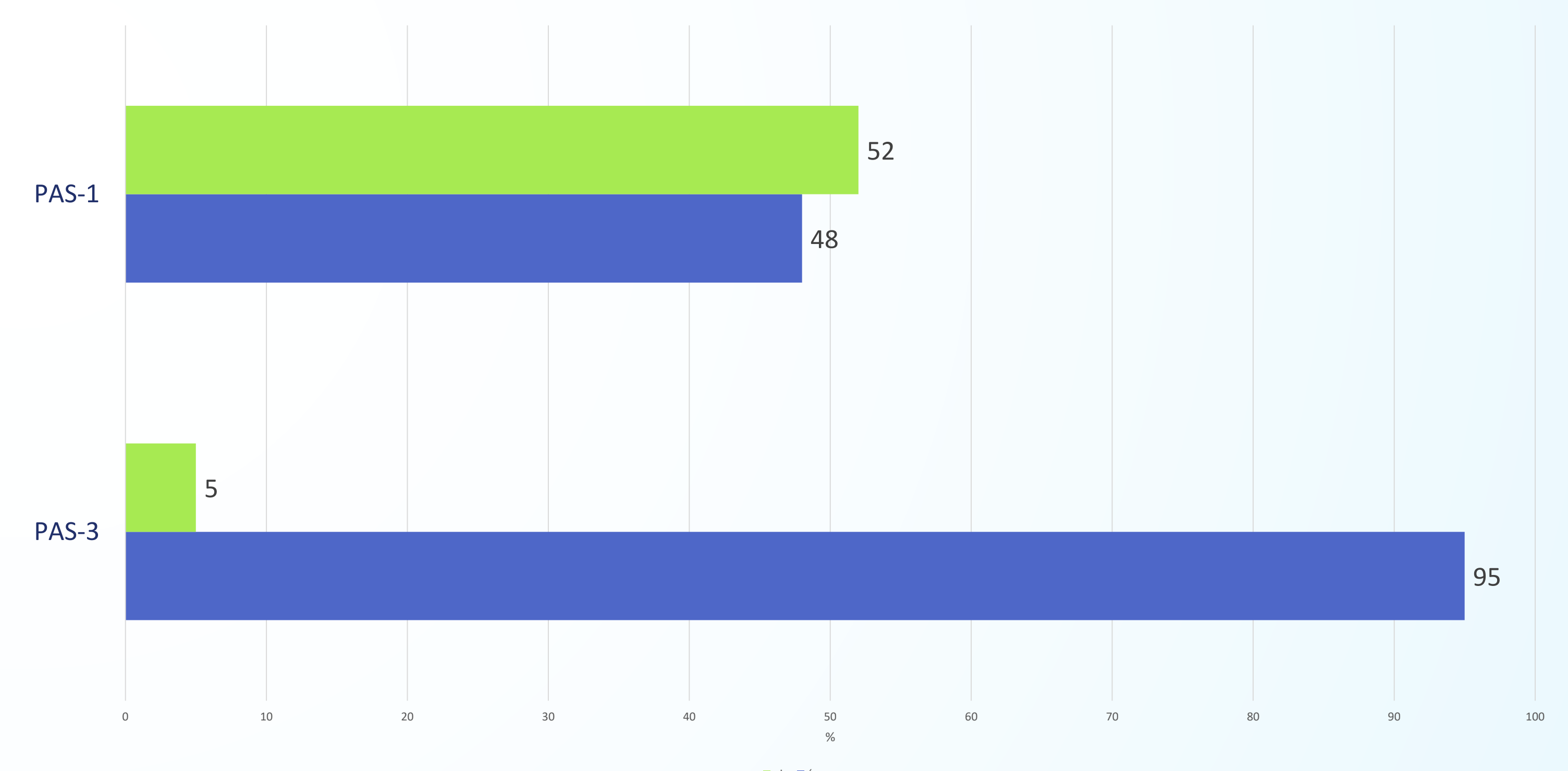
¹ Ústav výživy a genetiky, Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, SR

² Ústav aplikovanej biológie, Fakulta biotechnológie a potravinárstva, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, SR

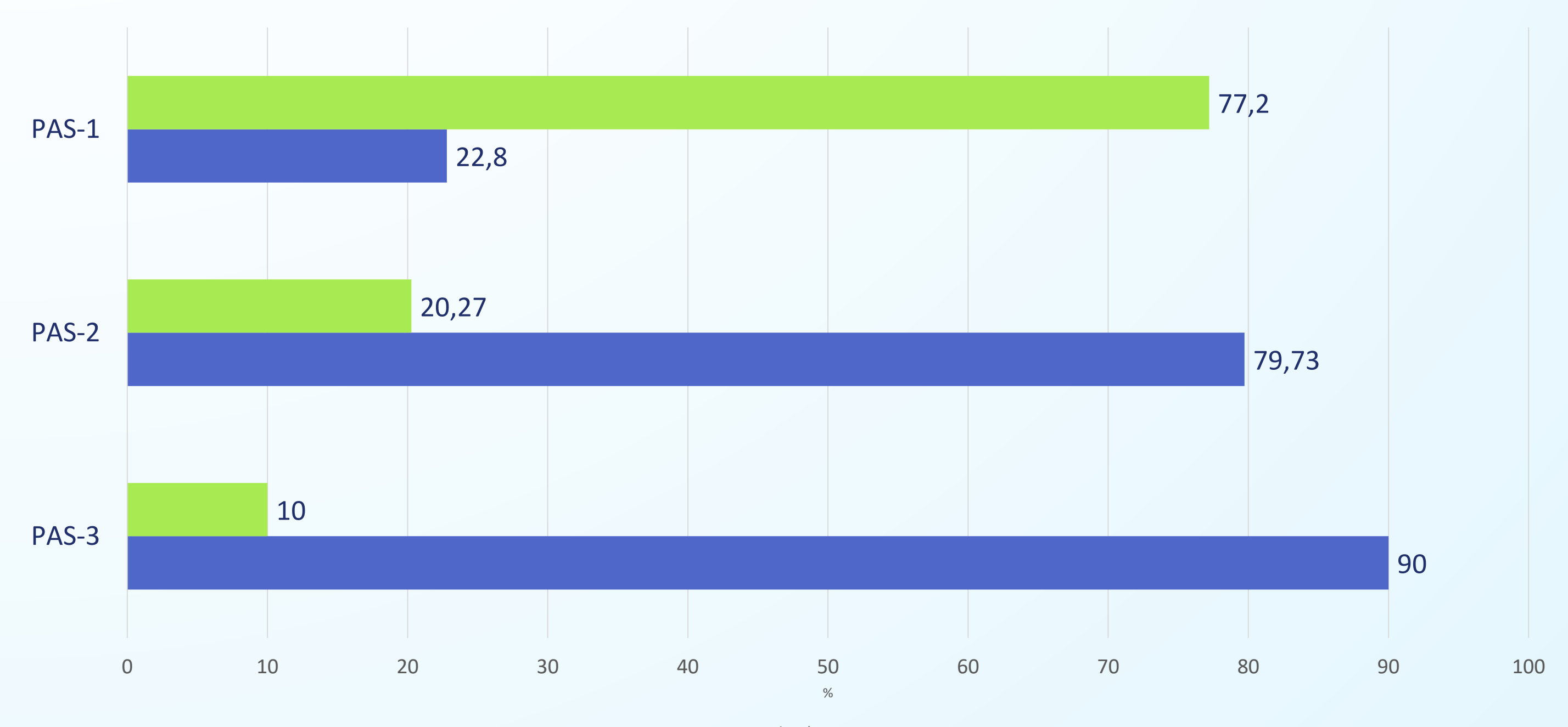
Výsledky

Graf 1. Selektivnosť v jedle

Graf 2. Dôležitosť rutiny v stravovaní

Graf 3. Dopad miery funkčného postihnutia na vnímanie vplyvu PAS na stravovacie návyky

Pod'akovanie

Príspevok vznikol vďaka finančnej podpore Nadácie SPP (č. 188092024: InnovaCell Nutrition Lab - inovácie výskumu a intenzifikácia kvality vzdelávania v oblasti Výživy ľudí). Práca bola podporená aj projektom KEGA 017SPU-4/2023.